

ÇÖZÜMLER

1. Bu parçada yer alan "nasıl değil ne yazıldığı endişesi öne geçer" ve "bu da yazılanların aynı potada toplanmasına yol açar." cümlesinden üslubun öne çıktığı ve "konu"ya takıldığı olumsuz durumla karşılaşabileceği anlatılmıştır. "Birbirine yakın durma" ifadesi de "üslup bakımından benzerlik taşıma" anlamına gelmektedir. Altı çizili bölümdeki "yakın durma" ifadesiyle "benzerlik taşıma" ifadesi anlam bakımından eşleştirilebilir.

Cevap: A

2. Bu parçada yer alan "rastgele bir trenin rastgele bir vagonunda yan yana oturduğunuz yolcularla sohbet edin.", "Anlayacaksınız ki onların utangaç gülümseyişlerinde neler neler saklı." cümlesinde başkalarıyla iletişime geçmekten söz edildiğini anlıyoruz. Altı çizili bölüm olan "kişisel maceranızı aşmak", başka insanların dünyalarına girmek anlamına gelmektedir.

Cevap: C

3. I. sözcük 'ayrıntılı olarak incelenmek' anlamına gelmektedir.
II. sözcük "vazgeçilmez" anlamında değildir. Bir şeyin olma imkânının yüksek olduğu anlamına gelmektedir. "İstek ve irade dışında olan" anlamında kullanılmıştır.
III. sözcük "hazırlayan, oluşturan" anlamına gelmektedir.
IV. sözcük "öz yaşam öyküsü" anlamına gelmektedir.
V. sözcük "nesnel, yansız" yani "taraf tutmayan" anlamına gelmektedir.

Cevap: B

4. Eline su dökemez deyiimi, diğerlerinin söz edilen kişiye göre değerce çok geride olduğu anlamını yansıtmaktadır. O nedenle bu da insana özgü olumlu bir nitelik yansıtmaktadır.

Cevap: D

5. V. Cümlede yer alan "düşünüyor" ifadesi, bu cümlede ifade edilenlerin tahmin olduğunu ortaya koymaktadır.

Cevap: E

6. V. cümlede yer alan "gençlik düşlerini basitçe şiirleştirmiş" ifadesinden söz edilen şairin şiirlerinin niteliğine yani özelliğine ulaşabiliyoruz.

Cevap: E

7. A şıkında yer alan "İpek Yolu da önemli kavşaklarından biridir." ifadesi yorum içerdiği için öznel bir değerlendirmedir.

B şıkında yer alan "Kapadokya'da bir başka güzel olan bahar mevsimi, en ideal zaman dilimi" ifadeleri yorum içerdiği için öznel değerlendirmedir.

C şıkında yer alan "bereketli vadiler bulunur." yorum içerdiği için öznel bir değerlendirmedir.

E şıkında yer alan "zarifçe süzülen", "ne kadar zengin olduğunu" ifadeleri öznel bir değerlendirmedir.

D şıkında yer alan ifadeler kanıtlanabilecek yargılar olduğu için nesneldir.

Cevap: D

8. I. cümlede "üniversiteye başladığım yıl" ifadesi zamanla ilgili bilgi verildiğini göstermektedir.
II. cümlede gerçeğin akla vurmadan doğrudan doğruya kavranması anlamı yani "sezgi" anlamı yoktur.
III. cümlede "işlerin planladığı gibi gitmeyeceğini anladım." cümlesinden beklenenin gerçekleşmeyeceğinin fark edildiği anlamına ulaşılmaktadır.
IV. cümlede "narın bir boyna takılı, zarif bir gerdanlık gibi" ifadesi ile benzetme yapılmıştır.
V. cümlede "Yukarıdan gururla bakıyordu tarihî kent" ifadesi kişileştirme örneğidir.

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

9. I. cümlede "dış kalenin luzeydoğu köşesinde" derken bir konum belirlenmeye çalışılmış ve "kalkan balığı" şeklindeki surların baş kısmında" ifadesinde de benzetmeden yararlanılmıştır.
- II. cümlede surlardan söz edilmiştir ancak surların uzunluğu ile ilgili ifade yoktur.
- III. cümlesinde "dışa ve kente açılıyor" ifadeleri ile giriş ve çıkış yapılan yerlerin sıralandığını görüyoruz.
- IV. cümlesinde yer alan "izne tabi" ifadesi ile bir eylemin bağlı olduğu koşulun dile getirildiği anlaşılmaktadır.
- V. cümlesinde "tüm yapılar restore edildikten sonra" ifadesi ile söz konusu çalışmanın kapsamına değinilmiştir.

Cevap: B

10. II. cümlede "Türkiye'nin karadeniz bölgesinde bazı köylerde" söz grubu, "nerede" sorusuna cevap verdiği için işin yapıldığı yeri belirten bir tümlec görevindedir.

Cevap: B

11. I. Baltık Denizi'nin Finlandiya ve İsveç arasındaki bölgesinde
- II. Ocean X adındaki dalış ekibinin 86 metre derinlikte bulunduğu cisim
- III. Kendisine 200 metre yaklaşıldığında
- V. 60 metre genişliğe sahip olan bu cismin bir gök taşı olma olasılığı üzerinde duruluyor.
- ifadeleri söz öbeğidir, birbirinden ayrılmaz.
- IV. Neyi kilitliyor ? (tüm cihazları) Tek başına belirtili nesne görevinde kullanıldığı için cümlelerin öğelerinden biridir.

Cevap: D

12. I. cümlede gel-ir-miş yüklemidir ve geniş zamanın rivayetiyle çekimlenmiştir.
- II. cümlede "olmadıklarından ,çalışarak" sözcükleri ile yan cümlecik oluşturulmuş ve "başarlarmış" yüklemine sahiptir.
- Tek yüklem ve fiilimsilerden oluştuğu için birleşik bir cümledir.
- III. cümlesindeki "bulunurmuş" sözcüğü -un yapım eki alan türemiş bir fiildir. Yüklemi sonda olan kurallı bir cümledir.
- IV. cümlede en az iki yüklem virgöl ya da noktalı virgülle birbirine bağlanmadığı için sıralı bir cümle değildir.
- V. cümlesindeki "halen" sözcüğü zarf tümleci görevindedir.

Cevap: D

13. I. "Mavi" sözcüğü "suları" nitelendirdiği için niteleme sıfatıdır.
- II. "Yan-ı-n-da" sözcüğü sırasıyla iyelik eki ve bulunma hâli eki aldığı için birden fazla çekim eki almıştır.
- III. Üzerinde-ki sözcüğündeki -ki eki "on iki boşluk kaleyi" nitelendirdiği için sıfat yapan -ki görevindedir.
- IV. "Yıkık dökük" ikileme görevinde bir söz öbeğidir.
- V. "Kadar"sözcüğü kendinden önceki "günümüz-e" sözcüğü ile öbeleşerek edat görevinde kullanılmıştır.

Cevap: C

14. "28 Ekim Günü" ifadesinde belli bir tarih verildiği için "Ekim" sözcüğünün büyük yazılması doğru iken "günü" ifadesi özel bir ifade olmadığından küçük yazılmalıdır.

Cevap: C

15. "Dik, ağaçsız bir yokuşta" sıfatlar sıralandığı için virgöl (,) kullanılmalıdır. "Ha gayret" sözcüğünde duygu belirtildiği için ünlem (!) kullanılmalıdır. Cümle "çınlattı" yüklemi ile bittiği için nokta (.) kullanılmamalıdır. "Seslendi" ifadesinden sonra nasıl seslendiği açıklandığı için iki nokta (:) kullanılmalıdır.

Cevap: A

ÇÖZÜMLER

16. E şıkkındaki cümlede yer alan "kardeş-i-n-e" sözcüğündeki iyelik ekinin kime ait olduğu net değildir. "senin kardeşine", "onun kardeşine" de olabilmektedir. Her ikisi de olduğu için tamlayan (zamir) eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır. "Açıklık" ilkesine aykırıdır.

Cevap: E

17. Bu parçada Paris sokaklarında anlatılanlar niteleyici sözcüklerinin yardımıyla zihinde canlandırılmıştır. Betimlemeden yararlanılmıştır.

Cevap: D

18. I. cümleden başlanarak II, III ve IV. cümlelerde romanın içeriğinden bahsedilip türüyle bağlantı kurularak bir çıkarımda bulunulmuştur ancak V. cümleden itibaren romanın üç bölümünden söz edilmeye başlanarak bu üç bölümüyle ilgili olayların özelliği aktarılmıştır. O nedenle V. cümleden itibaren yeni bir paragrafa geçilmelidir.

Cevap: C

19. Bu parçada yer alan "düşünce tarzlarını başkasına benimsetme çabası", "kendi düşüncesini, davranışlarını benimseyenlerin olduğu bir ortamda rahatlık duyar." ifadeleri bir uyum çabasını ortaya koymuştur. Son cümlede de "tersi durumda tedirginleşir, yabancılik duygusuna kapılır." ifadesiyle ortaya çıkabilecek olumsuz bir durum aktarılmıştır. O nedenle boşluğa "ya kendisi onlara uymaya çalışır ya da onları kendine uydurmanın yollarını arar." cümlesi getirilmelidir. Bu da son çare olarak sunulmuştur.

Cevap: B

20. Bu parçada yer alan "hesaba katılmayan sürprizler, çok satmasını beklediğiniz bir kitap sizi hayal kırıklığına uğratabilir", "daha düşük tuttuğunuz bir başka kitap umulmadık bir ilgiyle karşılanabilir.", "öngörü ve stratejiler büyük ölçüde bellidir." ifadelerinden de yola çıkılarak "Bir kitabın nasıl bir satış grafiği çizeceği önceden belirlenebilir mi?" sorusuna karşılık söylenmiş olduğuna ulaşılabilir.

Cevap: A

21. Bu parçada yer alan "araya giren bir garip oyun geçmiş ve gelecek üzerine kurulmuştur bu oyun." ifadelerinden yola çıkılarak zamanla ilgili geçmiş ile gelecek arasında köprü olduğuna ulaşılabilir.

Cevap: D

22. Bu parçada yer alan "kimi şairlerimizin ilk kitaplarının niçin önemsemediklerini", "şairin ilk yapıtları ne derece acemice yazılmış olursa olsun onunla ilgili herhangi bir olumsuz duygu ya da düşünceye kapılmayacaktır." ifadelerinden yola çıkılarak yakınılan durumun sanatçıların ilk ürünlerinin görmezden gelinmesi olduğu anlaşılmaktadır.

Cevap: E

23. Bu parçada "durgun ve devinimsiz" ifadelerinden edebî ürünlerle tanışmamış bir insanda "tekdüze bir yaşam sürme" özelliğinin görüldüğüne ulaşılabilir.

Cevap: B

24. Bu parçada yer alan "okula hiç gitmemiş kişilerdi." ifadesinden ve paragrafın düşünce akışından yola çıkılarak sanatçıların eğitimsizliği, tuluat tiyatrosunun gelişmemesinin en önemli nedeni olarak sunulmuştur.

Cevap: C

ÇÖZÜMLER

25. B şıkkına "Romanda dünya standartlarını tutturmuş çağdaş yazarlarımız var ancak roman eleştirisinde genel görünüm öyle değil." cümlesinden ulaşılabilir. C şıkkındaki "roman eleştirisinde çoğunlukla öznel duygusal ölçütlerle hareket edildiği görülüyor." ifade ile ülkemizde eleştiri türünde roman kadar başarı ürünler ortaya konmadığına ulaşılabilir. D şıkkına "daha da önemlisi yargılarını yapıttan yapacağı alıntılarla belgelemeye gerek duymayan eleştirilerle karşı karşıya kalıyoruz." cümlesi ile ulaşılabilir. E şıkkına "öznel, duygusal ölçütlerle hareket edildiği" ifadesi ile ulaşılabilir. Ancak bu parçadan A şıkkında ifade edilen "eleştiri- de yalnızca yapıtın değil yazıldığı dönemi yaşamının da konu edilmesi gerektiği" yargısına ulaşamaz.

Cevap: A

$$31. \frac{3}{4} \cdot \frac{4}{5} \cdot \frac{5}{6} = \frac{3}{6} = \frac{1}{2}$$

Cevap: A

$$32. \frac{40}{5} \cdot \frac{25}{20} + \frac{12}{1}$$

$$8 \cdot \frac{5}{4} + 12$$

$$10 + 12 = 22$$

Cevap: B

26. A şıkkında ifade edilenlere bu parça da yer alan "sorgulama, karar verme, planlama, kaynaklara yönelme, uygulama, değerlendirme, sorun çözme gibi becerilere bağlıdır." ifadeleri ile ulaşılabilir. C şıkkına "Ülke kalkınmasına katkıda bulunamaz." ifadesi ile ulaşılabilir. D şıkkında ifade edilenlere "Şartlanmış ve kalıplaşmış zihinler üreten geleneksel eğitim yaklaşımları, yetersiz kalmaktadır.", "Çağdaş bir eğitim gerektirir." ifadeleri ile ulaşılabilir. E şıkkında ifade edilenlere "verimlilik zihinde başlar ve zihinde beliren düşüncelerin uygulamaya aktarılması ile gerçekleşir.", "bu süreçte" ifadelerinden ulaşılabilir.

Cevap: B

$$33. 216 \cdot (9 + 4)^{-2} \cdot \left(\frac{1}{9} + \frac{1}{4} \right)^2$$

$$216 \cdot \left(\frac{1}{13} \cdot \frac{13}{36} \right)^2 = \frac{216}{36^2}$$

$$= \frac{216}{36 \cdot 36} = \frac{1}{6}$$

Cevap: B

$$34. \frac{(\sqrt{3} - 1) \cdot (\sqrt{3} + 1)}{(\sqrt{3} - 1 + 1)^2}$$

$$= \frac{\sqrt{3}^2 - 1}{\sqrt{3}^2} = \frac{3 - 1}{3} = \frac{2}{3}$$

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

$$35. \quad 3^{2b} = 16 \Rightarrow 9^b = 16$$

$$5^b \cdot 9^b = 16 \cdot 2^a$$

$$= 2^{4+a}$$

Cevap: C

$$36. \quad \frac{a+a}{a^2+4} = \frac{1}{2}$$

$$a^2+4=4a$$

$$a^2-4a+4=0$$

$$(a-2)^2=0$$

$$\Rightarrow a-2=0$$

$$a=2$$

Cevap: A

$$37. \quad \underbrace{|a-b|}_{<0} + \underbrace{|c-a|}_{>0} + \underbrace{|b-2c|}_{<0}$$

$$-a+b+c-a > b+2c$$

$$= 3c-2a$$

Cevap: D

$$38. \quad 5! \cdot (7 \cdot 6 - 6 - 1)$$

$$5! \cdot (42 - 7)$$

$$5! \cdot 35 = 120 \cdot 35$$

$$= 4200$$

4200 sayısı 36 sayısı ile tam bölünmez.

Cevap: E

$$39. \quad a=5, \quad b=6, \quad c=7 \text{ alınırsa;}$$

$$\frac{6 \cdot 7 \cdot 10}{5 \cdot 6 \cdot 7} = 2 \in \mathbb{Z} \text{ olur.}$$

$$a+b+c=5+6+7=18$$

Cevap: D

$$40. \quad \frac{k}{2} + \frac{3k}{2} = 2 \cdot \left(\frac{2k+12}{3} \right)$$

$$\frac{4k}{2} = \frac{4k+24}{3}$$

$$\Rightarrow 12k = 8k + 48$$

$$4k = 48$$

$$k = 12 \text{ olur.}$$

Cevap: E

$$41. \quad |x-2| < 5 \Rightarrow -5 < x-2 < 5$$

$$-3 < x < 7 \text{ dir.}$$

$$x+2y=3 \Rightarrow x=3-2y$$

$$-3 < 3-2y < 7$$

$$-6 < 2y < 4$$

$$\Rightarrow 3 > y > -2 \Rightarrow y = 2, 1, 0, -1$$

$$-1+0+1+2=2 \text{ olur.}$$

Cevap: D

ÇÖZÜMLER

42. $\begin{matrix} A & B \\ \downarrow & \downarrow \\ +2 & -3 \end{matrix} \rightarrow AB + 20 - 3 = AB + 17$

$$AB + 17 = 2 \cdot AB - 11$$

$$AB = 28$$

$$\Rightarrow A + B = 2 + 8$$

$$= 10 \text{ olur.}$$

Cevap: C

43. $15x + 5y = 40$

$$\Rightarrow 3x + y = 8$$

$$\begin{matrix} 1 & 5 \\ \downarrow & \downarrow \end{matrix} \rightarrow 250 + 5 \cdot 100 = 750 \text{ TL}$$

$$\begin{matrix} 2 & 2 \\ \downarrow & \downarrow \end{matrix} \rightarrow 2 \cdot 250 + 2 \cdot 100 = 700 \text{ TL}$$

En az 700 TL ödenir.

Cevap: C

44. Şeker yüzdesi = $\frac{(\text{Miktar} \cdot \text{Şeker yüzdesi}) \text{ toplamı}}{\text{Toplam miktar}}$

$$3 = \frac{x \cdot 15 + 12 \cdot 0}{x + 12}$$

$$3x + 36 = 15x$$

$$12x = 36$$

$$x = \frac{36}{12}$$

$$x = 3$$

Cevap: A

45. Para ödülü = $18x$ TL olsun.

$$\frac{1.}{9x} \quad \frac{2.}{6x} \quad \frac{3.}{x} \quad \frac{4.}{x} \quad \frac{5.}{x}$$

$$\text{İstenilen} = \frac{9x}{x} = 9$$

Cevap: D

46. Mehmet'in bir adımı = $\frac{10000}{250}$

$$= 40 \text{ cm}$$

Kardeşinin bir adımı x cm olsun.

$$5 \cdot 40x = 8 \cdot x$$

$$8x = 200$$

$$x = \frac{800}{8} = 25$$

Cevap: B

47. Gömlek Sayısı = x olsun

$$45x - 250 = 36x + 200$$

$$45x - 36x = 200 + 250$$

$$9x = 450$$

$$x = \frac{450}{9} = 50$$

Cevap: E

ÇÖZÜMLER

48.

Pazar	P.tesi	Salı	Çrş.	Prş.	Cuma	C.tesi
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Pazar olur.

5 tane

4 tane

Cevap: A

49.

$$\frac{1}{6} \cdot 3 + \left(\frac{1}{6} + \frac{1}{12} \right) \cdot t = 1$$

Ahmet'in tek başına 3 günde yaptığı iş

Ahmet ile Burcu'nun birlikte t günde yaptığı iş

$$\frac{1}{2} + \frac{3t}{12} = 1$$

$$\Rightarrow \frac{t}{4} = \frac{1}{2} \Rightarrow t = 2$$

Cevap: A

50. Maliyet = 100 TL olsun.

$$S \rightarrow 100 \cdot \frac{65}{100} = 65 \text{ TL}$$

$$F \rightarrow \frac{100 + 0}{2} = 50 \text{ TL}$$

$$E \rightarrow 100 \cdot \frac{80}{100} \cdot \frac{85}{100} = 68 \text{ TL}$$

$$F - S - E$$

Cevap: D

51.

	Doğru sayısı	Yanlış sayısı	Toplam puan
Aslı	a	b	
Betül	7	2	60
Cem	c	1	55

$$a + b + c + 10 = 20$$

$$a + b + c = 10$$

$$\text{Aslı'nın puanı} \rightarrow 10a - 10b + 15$$

$$\text{Betül'ün puanı} \rightarrow 70 - 20 + (b + 1) \cdot 5 = 60$$

$$\text{Cem'in puanı} \rightarrow 10c - 10 + (2 + b) \cdot 5 = 55$$

$$(b + 1) \cdot 5 = 10$$

$$\Rightarrow b = 1$$

$$10c - 10 + 15 = 55$$

$$c = 5$$

$$a + 1 + 5 = 10$$

$$a = 4$$

$$\text{Aslı'nın puanı} = 10 \cdot 4 - 10 \cdot 1 + 15$$

$$= 40 - 10 + 15 = 45$$

Cevap: E

52.

$$y = \frac{2x}{3} + 16 \quad \left(\begin{array}{l} x = \text{yük} \\ y = \text{yakıt} \end{array} \right)$$

$$y = \frac{2 \cdot 12}{3} + 16 = 24$$

100 km	24 L
150 km	x

$$x = \frac{24 \cdot 3}{2} = 36 \text{ L olur.}$$

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

53. Mete 1 2 3
Osman 3 2 1

$$\binom{4}{1} \cdot \binom{3}{3} + \binom{4}{2} \cdot \binom{2}{2} + \binom{4}{3} \cdot \binom{1}{1}$$

$$= 4 \cdot 1 + 6 \cdot 1 + 4 \cdot 1$$

$$= 4 + 6 + 4 = 14$$

Cevap: C

54. $P = \frac{\binom{3}{3} + \binom{4}{3}}{\binom{7}{3}} = \frac{1+4}{\frac{7 \cdot 6 \cdot 5}{3 \cdot 2 \cdot 1}}$

$$= \frac{5}{35} = \frac{1}{7}$$

Cevap: B

55.

	2010	2011
Sağlık	4x	4x - 320
Trafik	8x	8x + 200
Seyahat	4x	4x - 180
Kasko	5x	5x + 250
Konut	3x	3x + 250

$$5x = 1000$$

$$\Rightarrow x = 200$$

$$\text{İstenilen} = 3x + 250$$

$$= 3 \cdot 200 + 250 = 850$$

Cevap: D

56.

	2010	2011
Sağlık	4x	4x - 320
Trafik	8x	8x + 200
Seyahat	4x	4x - 180
Kasko	5x	5x + 250
Konut	3x	3x + 250

$$24x + 200 = 7400$$

$$24x = 7200$$

$$x = 300$$

$$\text{İstenilen} = 5x$$

$$= 5 \cdot 300 = 1500$$

Cevap: C

57.

	2010	2011
Sağlık	4x	4x - 320
Trafik	8x	8x + 200
Seyahat	4x	4x - 180
Kasko	5x	5x + 250
Konut	3x	3x + 250

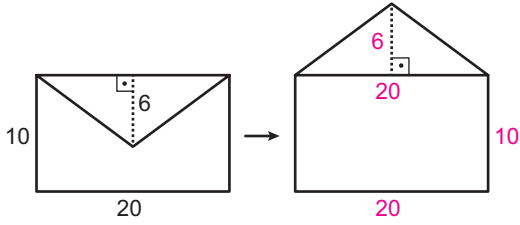
$$8x - 500 = 2500$$

$$\underbrace{8x}_{\text{Trafik}} = 3000$$

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

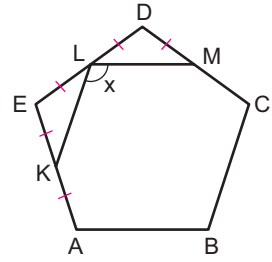
58.

$$\begin{aligned} \text{Alan} &= 10 \cdot 20 + \frac{20 \cdot 6}{2} \\ &= 200 + 60 = 260 \text{ cm}^2 \end{aligned}$$

Cevap: D

60.

$$m(\widehat{E}) = m(\widehat{D}) = \frac{(5-2) \cdot 180^\circ}{5} = 108^\circ$$

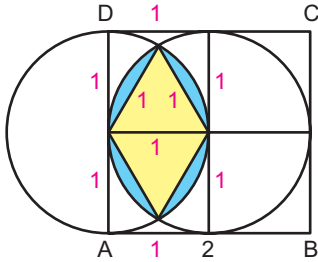
$$m(\widehat{ELK}) = m(\widehat{DLM}) = 36^\circ$$

$$36^\circ + 36^\circ + x = 180^\circ$$

$$\Rightarrow x = 108^\circ$$

Cevap: C

59.

$$\begin{aligned} \text{Mavi} + \text{Eşkenar} &\rightarrow \frac{1}{6} \cdot \pi \cdot 1 = \frac{\pi}{6} \\ &\downarrow \\ &\frac{1^2 \cdot \sqrt{3}}{4} \end{aligned}$$

$$\text{Yeşil} \rightarrow \frac{\pi}{6} - \frac{\sqrt{3}}{4}$$

$$\begin{aligned} \text{Taralı Alan} &= 4 \cdot \left(\frac{\pi}{6} - \frac{\sqrt{3}}{4} \right) + 2 \cdot \frac{1^2 \cdot \sqrt{3}}{4} \\ &= \frac{2\pi}{3} - \sqrt{3} + \frac{\sqrt{3}}{2} \\ &= \frac{2\pi}{3} - \frac{\sqrt{3}}{2} \end{aligned}$$

Cevap: D

ÇÖZÜMLER

1. Orhun Yazıtları, II. Göktürk (Kutluk) Devleti dönemine ait olan ve Türk tarihinin bilinen ilk Türkçe yazılı belgeleri kabul edilen anıtlardır. Bu yazıtlar; devlet adamı ve bilge kişi Vezir Tonyukuk, Kültigin ve Bilge Kağan adına dikilmiştir. Bumin Kağan ise I. Göktürk Devleti'nin kurucusu olup II. Göktürk Dönemi'nde dikilen bu yazıtlarla doğrudan bir ilgisi yoktur. Dolayısıyla I ve II. öncüller doğru, III. öncül yanlıştır.

Cevap: D

2. Yusuf Has Hacıp tarafından 11. yüzyılda yazılan Kutadgu Bilig (Mutluluk Veren Bilgi), Karahanlı Hükümdarı Uluğ Kara Buğra Han'a takdim edilmiştir. Eser, ilk Türkçe siyasetname örneği olup adaleti, devleti ve insan ilişkilerini konu alır.

Cevap: B

3. Anadolu Selçuklu Devleti, hüküm sürdüğü dönem boyunca çevresindeki birçok devletle doğrudan siyasi ve askeri ilişkiler kurmuştur. Doğu Roma/ Bizans (B) ile Miryokefalon gibi savaşlar; Harzemşahlar (C) ile Yassıçemen Savaşı; Memlükler (D) ile İlhanlılara karşı ittifaklar ve Eyyübiler (E) ile sınır komşuluğu/diplomasi ilişkileri yaşanmıştır. İhşidiler (Akşitler) ise 935-969 yılları arasında Mısır'da hüküm sürmüş bir Türk-İslam devletidir ve Anadolu Selçuklu Devleti kurulmadan çok önce yıkıldığı için bu iki devletin ilişki kurması zamansal olarak imkânsızdır.

Cevap: A

4. Erken Osmanlı Dönemi'nde Ahi Teşkilatı, esnaf ve zanaatkârlar arasında mesleki dayanışmayı sağlamak (I) ve haksız rekabeti önleyip kaliteli mal ve hizmet üretilmesini denetlemek (II) gibi önemli iktisadi ve sosyal görevleri yerine getirmiştir. Ancak toplumun "bütün" eğitim-öğretim faaliyetlerini yürütmek (III) Ahi teşkilatının görevi değildir; Osmanlı'da genel eğitim-öğretim sistemi medreseler, sıbyan mektepleri ve saray eğitim kurumları üzerinden yürütülmüştür.

Cevap: C

5. Osmanlı Devleti'nde Kapıkulu Ocağı, merkezde bulunan ve doğrudan padişaha bağlı olan maaşlı ordudur. Bu grupta piyadeler (Yeniçeriler - A, Cebeciler - B, Topçular - C) ve süvariler (Silahdarlar - D) yer alır. Müsellemeler ise Orhan Bey döneminde kurulan, Kapıkulu sistemiyle ilgisi olmayan ve eyalet ordusu statüsünde yer alan ilk düzenli yaya-müsellem birliklerindendir.

Cevap: E

6. Osmanlı toplumunda şehir ve taşrada zenginleşerek, vergi toplanmasında devlete yardımcı olan ve özellikle XVIII. yüzyılda merkezi otoritenin zayıflamasıyla yerel güç hâline gelip siyasette söz sahibi olan seçkinlere Âyan denir. Reaya (A) vergi ödeyen halkı, Tımarlı Sipahi (B) eyalet askerlerini, Yeniçeri (D) merkez ordusunu, Esnaf (E) ise üretim yapan zanaatkârları ifade eder.

Cevap: C

7. Düyun-ı Umumiye İdaresi (Genel Borçlar İdaresi), Osmanlı Devleti'nin dış borçlarını ödeyememesi ve iflasını açıklaması (Muharrem Kararnamesi) üzerine 1881 yılında kurulmuştur. Bu idare, borçların tahsili amacıyla devletin bazı gelir kaynaklarına el koyan uluslararası bir kurum olup II. Abdülhamit döneminde faaliyete geçmiştir.

Cevap: A

8. Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda II. Mahmut döneminde gerçekleştirilen idari reformlar kapsamında Divan-ı Hümayun kaldırılarak yerine günümüzdeki Bakanlar Kurulu (Kabine) sistemine karşılık gelen Heyet-i Vükela ya da diğer adıyla Meclis-i Vükela oluşturulmuştur. Meclis-i Mebusan (A) ve Meclis-i Âyan (C) Kanun-ı Esasi ile açılan parlamentonun kanatlarıdır; Meclis-i Ahkâm-ı Adliye (D) ve Meclis-i Tanzimat (E) ise yargı ve mevzuat hazırlama süreçlerinde görev yapan danışma/yasa organlarıdır.

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

9. "Balkan Savaşı - 31 Mart Olayı" eşleştirmesi yanlıştır çünkü 31 Mart Olayı 1909 yılında Meşrutiyet rejimine karşı gerçekleşen iç siyasi bir ayaklanmayken, Birinci Balkan Savaşı 1912 yılında başlayan dış bir savaştır ve bu iki olay arasında kronolojik ya da neden-sonuç bakımından hiçbir tarihsel ilişki yoktur. Diğer seçeneklerde ise olaylar doğrudan birbirini doğurmuş veya bitirmiştir: Fransız İhtilali'nin yaydığı milliyetçilik akımı Sırp İsyanları'nı tetiklemiş, Patrona Halil İsyanı Lale Devri'ni, Kabakçı Mustafa İsyanı ise Nizam-ı Cedit dönemini sona erdirmiş, Şeyh Bedrettin İsyanı da Fetret Devri'nin hemen sonrasında yaşanan otorite boşluğu ve toplumsal huzursuzlukların ortamında patlak vermiştir.

Cevap: E

10. Mondros Ateşkes Antlaşması 1918 yılında imzalanmıştır. Soru bizden Mondros'tan sonra Anadolu'da başlayan Millî Mücadele (Kurtuluş Savaşı) hareketine gerekçe oluşturan durumları istiyor. İzmir'in işgali (A), Doğu'da Ermeni devleti iddiaları (B), Pontus Rum cemiyetlerinin faaliyetleri (D) ve Güney Doğu (Antep, Maraş, Urfa) kentlerinin Fransızlarca işgal edilmesi (E) tamamen Mondros Ateşkesi'nin 7. maddesine dayanılarak gerçekleştiği için Anadolu insanının örgütlenip Millî Mücadele'yi başlatmasında doğrudan etkili olmuştur. Ancak Trablusgarp ve Bingazi'nin elden çıkması, Mondros'tan yıllar önce (1911-1912 Trablusgarp Savaşı sonucunda Uşi Antlaşması ile) Kuzey Afrika'da yaşanmış bir kayıptır; Mondros sonrası Anadolu'daki direniş ruhunun doğmasıyla hiçbir ilgisi yoktur.

Cevap: C

11. Tüzüğünde Adana, İçel, Maraş, İskenderun ve çevresindeki (Çukurova bölgesi) nüfusun ezici çoğunluğunun Türk olduğunu kanıtlamak ve bölgenin Fransız/Ermeni işgaline uğramasını engellemek amacıyla yayın ve propaganda faaliyetleri yürüten yararlı cemiyet Kilikyalılar Cemiyeti'dir (Çukurova bölgesinin antik adı Kilikya'dır). Millî Kongre (A) tüm yurttaki basın-yayın yoluyla mücadeleyi, Vilâyet-i Şarkiye (B) Doğu illerini, Redd-i İlhak (C) İzmir ve çevresini savunmuştur; Vahdet-i Milliye (E) ise bu amaçla kurulan bölgesel direniş cemiyeti değildir.

Cevap: D

12. Millî Mücadele, halkın seçtiği temsilcilerin (milletin iradesi) aldığı kararlarla yürütülen bağımsızlık hareketidir. Erzurum Kongresi (A), Sivas Kongresi (C), TBMM'nin açılması (D) ve Alaşehir Kongresi (E) yerel veya ulusal temsilcilerin katılımıyla halk iradesini yansıtan toplantılardır. Saltanat Şurası ise Sevr Antlaşması'nı kabul etmek üzere İstanbul Hükümeti ve saray çevresi tarafından toplanan, halk temsilcilerine veya ulusal iradeye dayanmayan anti-demokratik bir kuruldur.

Cevap: B

13. Sivas Kongresi'nde Temsilciler Kurulu, Ali Fuat Cebesoy'u Kuvayımiliye Genel Komutanlığına atayarak atama (görevlendirme) yetkisini kullanmıştır. Atama yapmak, yürütme organının temel işlevidir. Temsilciler Kurulu bu kararla henüz bir meclis veya hükümet kurulmamışken adeta bir hükümet gibi hareket etmiş ve yürütme yetkisini ilk kez açıkça kullanmıştır. Kanun koyma (yasama) veya yargılama yapma (yargı) ile ilgili bir durum içermediği için II ve III. öncüller yanlıştır.

Cevap: A

ÇÖZÜMLER

14. Millî Mücadele döneminde Türk ordusunun askeri başarılarından sonra imzalanan antlaşmaları sorulamaktadır. Gümrü Antlaşması (D) Doğu Cephesi başarıları; Moskova (B) ve Ankara (A) Antlaşmaları I. İnönü ve Sakarya zaferleri; Kars Antlaşması (E) ise Sakarya Meydan Muharebesi sonrası imzalanmıştır. Brest-Litowsk Antlaşması ise I. Dünya Savaşı sürerken 1918 yılında Çarlık Rusyası'nın savaştan çekilmesiyle İttifak Devletleri arasında imzalanmıştır; Millî Mücadele dönemindeki Türk ordusunun askeri bir başarısı sonucu gerçekleşmemiştir.

Cevap: C

15. Millî birlik ve beraberlik ilkesi, toplumun ortak bir hedef etrafında kaynaşmasını ve dayanışmasını ifade eder. TBMM'nin kurulması (A), direniş cemiyetlerinin birleştirilmesi (B), Kuvayımilliye'nin halk direnişi olarak doğması (C) ve kongrelerin toplanması (D) kurtuluş amacına yönelik birleştirici adımlardır. İç ayaklanmaların başlaması ise Millî Mücadele'ye karşı çıkan, halkı bölmeye ve direnişi kırmaya çalışan iç çatışmalar olduğu için "millî birlik ve beraberlik ilkesine" tamamen aykırı bir durumdur.

Cevap: E

16. Gelişmelerin kronolojik sırası şu şekildedir: Saltanatın kaldırılması 1 Kasım 1922'de (III), Ankara'nın başkent ilan edilmesi 13 Ekim 1923'te (I), Halifeliğin kaldırılması ise 3 Mart 1924'te (II) gerçekleşmiştir. Bu tarihlere göre doğru sıralama III - I - II şeklindedir.

Cevap: D

17. Halifeliğin kaldırılması (3 Mart 1924); laik devlet anlayışının pekiştirilmesi (A), ümmetçilik yerine millet anlayışının gelmesiyle millî egemenliğin güçlendirilmesi (D), halifenin siyasi nüfuz kurma riskinin önlenerek siyasal otorite bölünmesinin engellenmesi (C) ve ümmet esaslı dış baskılardan kurtularak dış politikada bağımsız hareket edebilme (E) hedeflerine hizmet etmiştir. Ancak çok partili hayata geçiş siyasi partilerin kurulması ve demokrasinin kurumsallaşması ile ilgili bir süreçtir; Halifeliğin kaldırılmasının doğrudan bir nedeni veya aracı değildir.

Cevap: B

18. 1926 yılı Türk hukuk devriminin en yoğun yılıdır; Medeni Kanun (A), Kabotaj Kanunu (B), Ceza Kanunu (D) ve Borçlar Kanunu (E) 1926 yılında kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. Takrir-i Sükûn Kanunu ise Şeyh Said İsyanı'nın ardından çıkan karışıklıkları bastırmak ve ülke güvenliğini sağlamak amacıyla 1925 yılında çıkarılmıştır.

Cevap: C

19. Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı 1933 yılında hazırlanmış ve 1934 yılında uygulamaya konulmuştur. Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü (MTA) ise sanayi planının gerektirdiği ham madde ve maden kaynaklarını araştırmak amacıyla 1935 yılında kurulmuştur; yani planın uygulanmasından sonraki bir girişimdir. Şıklardaki Türkiye Sanayi ve Maadin Bankası (A) 1925, Ticaret ve Sanayi Odaları Kanunu (B) 1925, Teşvik-i Sanayi Kanunu (C) 1927 ve Ankara Sanayi Kongresi (D) 1930 yılında gerçekleştiği için planın uygulanmasından önceki gelişmelerdir.

Cevap: E

ÇÖZÜMLER

20. Metinde geçen "sınıfların birleşmesinden değil, ferdi ve toplumsal hayat için iş bölümü bakımından türlü hizmet gruplarına ayrılmış bir toplumdur", "kanunlar önünde mutlak eşitliğe sahiptir" ve "hiçbirisi için imtiyaz söz konusu değildir" ifadeleri doğrudan toplumsal eşitliği, sınıf ayrıcalıklarının reddini ve sosyal dayanışmayı vurgulamaktadır. Bu anlayış Atatürk ilkelerinden Halkçılık ilkesinin temelini oluşturur. İnkılapçılık (B) yenileşmeyi, Devletçilik (C) ekonomik yatırımları, Laiklik (D) din ve devlet işlerinin ayrılmasını, Milliyetçilik (E) ise millî benliği ve bağımsızlığı esas alır.

Cevap: A

21. J. J. Rousseau'nun "genel irade" vurgusu ile Atatürk'ün "millî irade yalnız bir şahsın düşüncesinden değil, bütün millet fertlerinin birleşmesinden ibaret" sözünü, egemenliğin doğrudan millete ait olmasını ve halkın kendi geleceğini yönetmesini ifade eder. Yönetimde halk iradesini, millî egemenliği ve seçme-seçilme hakkını esas alan ilke Cumhuriyetçiliktir. Halkçılık (A) eşitliği, Milliyetçilik (B) millî kimliği, Laiklik (C) akılcılık ve din özgürlüğünü, Devletçilik (E) ise iktisadi modeli temsil eder.

Cevap: D

22. 1924 Anayasası'nın ilk halinde yer alan "Vallahi" şeklindeki dini yemin ifadeleri, 1928 yılında yapılan anayasa değişikliği ile çıkartılmış ve yerine "Namusum ve şerefim üzerine söz veririm" ifadesi getirilmiştir. Devletin dinine ilişkin maddelerin ve dini sembollerin anayasadan temizlenmesi, devlet yapısının ve hukuk düzeninin dine değil akla ve hukuka dayandırılmasını sağladığı için Laiklik ilkesini pekiştirmeyi amaçlamıştır. Halkçılık (A), Milliyetçilik (C), Devletçilik (D) ve İnkılapçılık (E) bu spesifik yemin değişikliğinin doğrudan odak noktası değildir.

Cevap: B

23. 1930 yılında Millî İktisat ve Tasarruf Cemiyeti'nin kurulması ve Yerli Malı Haftası'nın ilan edilmesi; yerli üretimi teşvik etmek (A), 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı'nın olumsuz etkilerinden korunmak (B), millî iktisat politikalarını yaygınlaştırmak (C) ve öz kaynaklara dayalı cumhuriyet girişimcisini desteklemek (D) hedeflerine yöneliktir. Ekonomide ithalata (dış alıma) öncelik verilmek istenmesi ise yerli üretimi ve tasarrufu çökerten bir durum olacağı için tamamen bu politikanın mantığına aykırıdır; aksine ithalatı azaltıp ihracatı artırmak hedeflenmiştir.

Cevap: E

24. Cumhuriyet 29 Ekim 1923'te ilan edilmiş olsa da 29 Ekim gününün resmi olarak "Cumhuriyet Bayramı" adı altında milli bayram ilan edilmesi ve yasalaşması 1925 yılında (19 Nisan 1925 tarihli kanunla) gerçekleşmiştir.

Cevap: C

25. Türkiye, dış politikada Hatay sorunu (B), Suriye sınırı (C), Osmanlı'dan kalan Dış borçlar (D) ve Yabancı okullar (E) konularında doğrudan Fransa ile karşı karşıya gelmiş ve masaya oturmuştur. Musul sorunu ise Mondros sonrası İngiltere'nin bölgeyi işgal etmesiyle ortaya çıkmış ve Türkiye bu meselede doğrudan İngiltere ile muhatap olmuştur; Fransa bu süreçte doğrudan taraf olan ana devlet değildir.

Cevap: A

ÇÖZÜMLER

26. Osmanlı Dönemi'nde II. Abdülhamid devrinde Osman Hamdi Bey tarafından kurulan Sanayi-i Nefise Mektebi, cumhuriyet döneminde sanatı ve sanat eğitimi modernleştirmek amacıyla 1928 yılında Güzel Sanatlar Akademisi'ne dönüştürülmüştür (günümüzdeki Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi). İstanbul Belediyesi Konservatuarı (B) Darülbeydi/Darülelhan kökenlidir; Millî Musiki ve Temsil Akademisi (C), Ankara Musiki Muallim Mektebi (D) ve Ankara Konservatuarı (E) ise başkentte müzik ve sahne sanatları eğitimi vermek üzere açılan ayrı cumhuriyet kurumlarıdır.

Cevap: A

27. Türkiye, II. Dünya Savaşı öncesinde dünyada tırmanan faşist ve nazist tehditlere karşı sınır güvenliğini korumak amacıyla Batı'da Balkan Antantı'nı, Doğu'da ise Sadabat Pakti'nı kurmuştur. Bu bölgesel ittifakların temel amacı, Akdeniz ve Orta Doğu yönünde sömürgeci adımlar atan İtalyan ve Alman yayılmacılığına karşı tedbir almak ve sınır bütünlüğünü korumaktır. Petrol kaynaklarından yararlanmak (A), ortak gümrük oluşturmak (B), enerji geçişi sağlamak (C) veya bu bölgelerde demokratik rejimler kurmak (D) bu paktların kuruluş amaçları arasında yer almaz.

Cevap: E

28. Atatürk Dönemi'nde yetişen ve 1936 yılında Eskişehir Tayyare Mektebinde özel eğitim alarak uçuşlara katılan Sabiha Gökçen, sadece Türkiye'nin değil dünyanın ilk kadın savaş pilotu kabul edilir. Pakize İzzet Terzi ilk kadın jinekolog/operatör doktor; Sabiha Güreymen ilk kadın inşaat mühendisi; Halide Edip Adivar Milli Mücadele yazarı/siyasetçi; Afet İnan ise tarih profesörü ve Atatürk'ün manevi kızıdır.

Cevap: B

29. Öncüllere bakıldığında, Avrupa hukuk sistemi (İsviçre) örnek alınarak hazırlanan Medeni Kanun'un kabul edilmesi (I) hukukta çağdaşlaşmayı sağlar; hicri ve rumi takvimler yerine Batı dünyasının kullandığı miladi takvimin kullanılmaya başlanması (II) ise uluslararası ticari, ekonomik ve diplomatik ilişkilerdeki zaman uyumsuzluklarını ortadan kaldırarak doğrudan çağdaş dünya ile bütünleşmeyi hedeflemiştir. Buna karşılık, Şeyh Said İsyanı sonrası iç güvenliği ve asayişini sağlamak amacıyla çıkarılan Takrir-i Sükun Kanunu (III) tamamen iç politikaya yönelik olağanüstü bir önlem olduğundan dış dünyayla bütünleşme amacı taşımaz.

Cevap: D

30. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk muhalefet partisi olan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası, programında "partinin devlet anlayışında cumhuriyetçi, ekonomik ve sosyal yapıda ise liberal ilkeleri benimsediğini" açıkça belirtmiştir. Parti, bireysel özgürlükleri, yerinden yönetimi (adem-i merkeziyetçilik) ve serbest piyasa ekonomisini savunarak dönemin iktidar partisi olan Cumhuriyet Halk Fırkası'nın devletçi ekonomik politikalarından ve merkeziyetçi yönetim anlayışından farklı bir çizgi ortaya koymuştur.

Cevap: A

31. Türkiye'nin kıyı bölgeleri, denize yakınlık ve yüksek nem oranı nedeniyle günlük sıcaklık farklarının en az olduğu alanlardır. Kıyı şeridi boyunca seyahat eden bir gözlemci, nemin ısıyı tutma özelliği sayesinde gece ile gündüz arasındaki sıcaklık değişiminin iç kesimlere göre çok daha az olduğunu fark edecektir. Dağların uzanışı veya delta oluşumu tüm kıyı şeridinde aynı özelliği göstermediği için en genel ortak gözlem budur.

Cevap: D

ÇÖZÜMLER

32. Dağların kuzey ve güney yamaçlarındaki güneşlenme süresi ve bakı etkisi, sıcaklık değerlerinin gün içinde farklılaşmasına neden olur. Bu sıcaklık farkları, kar tabakasının gün içinde eriyip gece tekrar donmasıyla yapısının bozulmasına ve donma-erime olaylarının sıklığına yol açarak çığ riskini doğrudan etkiler. Kuzey ve güney yamaçlardaki bu fiziksel süreç farklılığı, çığ görülme sıklığındaki temel değişim sebebidir.

Cevap: E

33. Ormanların tahrip edildikten sonra kendini yenileyebilmesi için en temel ihtiyaç düzenli ve bol yağıştır. Seçenekler arasında yer alan Menteşe Yöresi, Türkiye'nin en çok yağış alan yerlerinden biri olduğu için ağaçların büyüme hızı ve ekosistemin kendini toparlama süresi diğer kurak bölgelere göre çok daha kısadır. Konya Ovası veya Ergene gibi kurak alanlarda ise su yetersizliği nedeniyle bu süreç yüz yıllar sürebilmektedir.

Cevap: D

34. Sanayinin geliştiği kentlerde iş imkanları yıl boyu devam ettiği için nüfus yoğunluğu mevsimler arasında büyük bir dalgalanma göstermez. Mevsimlik nüfus değişimleri daha çok tarım veya turizm faaliyetlerinin yoğun olduğu yerlerde mevsimlik işçi göçü nedeniyle belirgindir. Dolayısıyla endüstri kentlerinde nüfusun mevsimlere göre büyük değişiklik gösterdiği ifadesi Türkiye nüfus özellikleriyle uyusmamaktadır.

Cevap: D

35. Nüfusun sosyal ve ekonomik nitelikleri denildiğinde eğitim düzeyi, sektörler göre dağılım, kır-kent oranları ve yaşam süresi gibi kaliteye dair veriler kastedilir. Nüfusun dağılışı ise nüfusun mekânsal bir özelliği olup coğrafi yerleşimi ifade eder, sosyal veya ekonomik bir "nitelik" sınıfına girmez. Bu nedenle parçada vurgulanan nitelik kavramının dışında kalmaktadır.

Cevap: B

36. Karadeniz Bölgesi'nin aşırı nemli ve yağışlı ikliminde tarım ürünlerinin bozulmadan saklanması oldukça zordur. Serender denilen yapılar, ahşap ayaklar üzerinde yerden yükselterek hava akımının ürünlerin altından geçmesi sağlanır ve böylece mahsulün nemden çürümesi önlenmiş olur. Bu mimari tarz, tamamen yörenin iklimsel zorunluluklarına bir çözüm olarak geliştirilmiştir.

Cevap: A

37. Çatalca ve Kocaeli platolarında endüstrinin gelişmesi, yer şekillerinden ziyade bölgenin ulaşım yolları üzerinde olması, pazar imkanları ve liman avantajları ile ilgilidir. Diğer seçeneklerdeki kış turizmi (dağlık yapı), HES üretimi (eğim ve akarsu akış hızı) ve hayvancılık/tarım (yayla/ova) gibi faaliyetler doğrudan topoğrafyanın bir sonucudur.

Cevap: E

38. Haritada işaretlenen İstanbul, İzmit, İzmir ve Adana gibi merkezlerin tamamı ana ulaşım hatları üzerinde olup gelişmiş kara ve demir yolu ağlarına sahiptir. Ayrıca bu şehirlerin hepsinde ya büyük bir ticaret limanı bulunmakta ya da şehirler bu limanlara çok yakın bir lojistik konumda yer almaktadır. Ham madde zenginliği ise bu şehirlerin hepsinde (özellikle İstanbul ve İzmit'te) sanayi tesisi için birincil ortak özellik değildir.

Cevap: D

39. Kıyı Ege, Türkiye'nin en verimli tarım topraklarına ve ürün çeşitliliğine sahip bölgelerinden biridir. Bu bölgede gelişen sanayi kolları incelendiğinde; zeytinyağı, tekstil (pamuk), tütün ve gıda konserve gibi doğrudan tarımsal ham maddeye dayalı işletmelerin ağırlıkta olduğu görülür. Buradaki sanayi gelişimi, bölgenin zengin tarımsal üretimiyle paralel bir yol izlemiştir.

Cevap: C

ÇÖZÜMLER

40. Pamuk bitkisi yetiştirme döneminde su, olgunlaşma ve hasat döneminde ise mutlak bir yaz kuraklığına ihtiyaç duyar. Haritadaki II (Orta Karadeniz) ve III (Kuzeydoğu Anadolu) numaralı alanlar, yaz döneminde yağış alabildiği ve yazları nemli geçtiği için pamuk tarımına coğrafi olarak uygun değildir. Ege ve Güneydoğu gibi bölgeler ise yaz kuraklığı şartını sağladığı için üretimin merkezidir.

Cevap: C

41. Çeltik (pirinç) üretimi, tarlaların su içinde tutulmasını gerektiren özel bir sulama yöntemiyle yapılır. Bu su ihtiyacını karşılamak en kolay taban suyu yüksek olan akarsu boylarında mümkün olduğu için Türkiye'deki çeltik ekim alanları genellikle büyük nehir yataklarını takip eder. Bu durum, Türkiye'de çeltik tarımı yapılan yerlerin en belirgin ortak özelliğidir.

Cevap: B

42. Türkiye'nin büyük bir bölümünde görülen yaz kuraklığı ve buna bağlı olarak gelişen bozkır (step) bitki örtüsü, küçükbaş hayvancılık için en uygun doğal ortamı sunar. Koyun, kısa boylu otlarla beslenebilen bir hayvan olduğu için bu geniş bozkır alanlarında yetiştirilmesi diğer türlere göre daha kolay ve maliyeti düşüktür. Bu yaygınlığın temelinde iklim şartlarının ve bitki örtüsünün sunduğu imkanlar yatar.

Cevap: A

43. İstanbul ve Çanakkale boğazları, Karadeniz ile Ege arasındaki su değişimi sırasında balıkların mevsimlik göçlerini gerçekleştirdiği doğal bir koridordur. Ayrıca boğazlardaki alt ve üst akıntılar, suyun oksijen ve besin maddeleri (plankton) bakımından zenginleşmesini sağlayarak balık popülasyonunu artırır. Bu iki faktör, boğazları Türkiye balıkçılığının en stratejik ve verimli noktaları haline getirmiştir.

Cevap: C

44. Arıcılık, büyük bir sermaye birikimi gerektirmeyen ve gezginci olarak yapıldığında özel bir arazi mülkiyetine ihtiyaç duymayan bir üretim koludur. Bu özelliği sayesinde, kısıtlı imkanlara sahip bireyler için bile düşük maliyetli bir gelir kapısı ve potansiyel bir istihdam alanı oluşturabilir. Doğal bitki örtüsünün ve çiçekli bitkilerin bulunduğu hemen her yerde yapılabilmesi arıcılığın kapsayıcılığını artırmaktadır.

Cevap: A

45. Nükleer santrallerin yer seçiminde, reaktörlerin soğutulması için ihtiyaç duyulan su kaynağına yakınlık en kritik teknik faktördür. Ayrıca Mersin Akkuyu bölgesi, Türkiye'nin deprem riskinin en düşük olduğu ve yer yapısının (topoğrafik şartların) güvenli bir inşaya uygun olduğu alanlardan biridir. Ham madde yakınlığı ise Türkiye'nin nükleer enerji planlamasında yer seçimini belirleyen birincil öncelik değildir.

Cevap: D

46. Ulaşım ağlarının inşası, özellikle Türkiye gibi engebeli bir ülkede yüksek düzeyde mühendislik ve modern araç gereç gerektirir. Son yıllarda tünellerin, viyadüklerin ve köprülerin hızla artması, Türkiye'nin ulaştığı teknolojik kapasite ve buna eşlik eden ekonomik kalkınma düzeyi ile doğrudan ilişkilidir. Coğrafi konum bir potansiyel sunsa da, bu potansiyeli gerçeğe dönüştüren asıl neden teknolojik ve ekonomik gelişimdir.

Cevap: E

47. Türkiye turizmini küresel ölçekte cazip kılan temel unsurlar; Kapadokya veya Pamukkale gibi eşsiz yer şekilleri ile zengin jeotermal kaynaklara dayanan sıcak su (termal) tesisleridir. Bu doğal çekicilikler, Türkiye'nin turizm potansiyelinin ana omurgasını oluşturur ve en çok ilgi çeken alanlar arasında yer alır. Hava olayları veya modern mimari ise bu iki köklü doğal faktörün yanında daha sınırlı bir öneme sahiptir.

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

48. Bir üretim grafiği üzerinden yıllara göre elektrik enerjisi miktarı, hangi kaynaktan (termik/hidro) ne kadar üretim yapıldığı ve en düşük yıl kolayca saptanabilir. Ancak enerji üretiminin maliyetine (para cinsinden giderlerine) dair finansal bilgiler, sadece üretim miktarlarını ve paylarını gösteren bir grafikten elde edilemez. Dolayısıyla üretim maliyetinin en yüksek olduğu yıla bu verilerle ulaşılamaz.

Cevap: E

49. Anayasa'mızda haklar üç gruba ayrılır. Dilekçe, vatan hizmeti, bilgi edinme ve seçme-seçilme hakları "Siyasi Haklar ve Ödevler" bölümündedir. Sosyal güvenlik hakkı ise "Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler" (istem hakları) arasında yer alır.

Cevap: E

50. Anayasa'nın 83. maddesine göre milletvekili olmayan dışarıdan atanan bakanlar da görev yaptıkları süre boyunca yasama dokunulmazlığından aynen yararlanırlar.

Cevap: D

51. Devlet Denetleme Kurulu (DDK), kurulduğu günden bu yana doğrudan Cumhurbaşkanlığına bağlı bir kurumdur.

Cevap: A

52. Anayasa'nın 124. maddesine göre yönetmelik çıkarma yetkisi yalnızca Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzel kişilerine tanınmıştır. Özerk federasyonlar bu anlamda kamu tüzel kişiliği niteliği taşımadığı (özel hukuk tüzel kişisi sayıldığı) için yönetmelik çıkaramaz; ancak iç işleyişe dair talimat veya talimatname yayımlayabilirler.

Cevap: B

53. Devlet memurluğuna girişte kimsenin rızası dışında zorlanamaması ve göreve girmenin kişinin özgür iradesine bağlı olması serbestlik ilkesidir.

Cevap: C

54. Köy; muhtar, ihtiyar meclisi ve köy derneği (köydeki tüm seçmenlerin oluşturduğu kurul) olmak üzere üç organdan oluşur. Köy derneği doğrudan bir mahalli idare organıdır. Diğer seçenekler (bucak, ilçe idare kurulu, kaymakam vb.) mülki/taşra teşkilatı organlarıdır.

Cevap: E

55. İdarenin eylem ve işlemlerinin yargı denetimine tabi tutulması, devletin hukuk kurallarıyla bağlı olduğunu gösteren Hukuk devleti ilkesinin temel gereğidir.

Cevap: D

56. Anayasa, Ceza, İdare ve Vergi hukuku Kamu Hukuku dallarıdır. Borçlar hukuku ise kişiler arasındaki eşit ilişkileri düzenleyen Özel Hukuk dalıdır.

Cevap: B

57. Demokratik seçimlerde oy kullanma gizli, sayım ve döküm ise açık yapılır. Açık oy ilkesi antidemokratiktir; demokratik ilke "Gizli oy, açık sayım-döküm" ilkesidir.

Cevap: C

58. Türkiye ile Gürcistan arasında yapılan anlaşma uyarınca Türk vatandaşları Gürcistan'a vizesiz seyahat edebilmektedir.

Cevap: A

59. 2012 Londra Olimpiyatları yarışma döneminde resmi ilan edilen şampiyon Aslı Çakır Alptekin'dir.

Cevap: D

60. TL simge yarışmasında birincilik ödülünü kazanan ve tasarımı seçilen kişi Tülay Lale'dir. Tasarım Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından koruma altına alınmıştır. Yanlış olan bilgi A şıkkında TSE yerine başka kurum tescil süreçleriyle karıştırılan ifadedir.

Cevap: A